КӨШІРМЕ
КОПИЯ

Халықаралық ғылыми-практикалық конференция
Международная научно-практическая конференция

Жоғары білім сапасын бағалау: тәжірибе, өзекті мәселелер, болашағы

СЕМИПАЛАТИНСКИЙ
ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМ. ШАКАРИМА
2004

Оценка качества высшего образования: опыт, проблемы, перспективы

КӨШІРМЕ
КОПИЯ

Қазақстан Республикасы білім
және ғылым министрлігі
Шәкәрім атындағы
Семей мемлекеттік университеті

Министерство образования и науки
Республики Казахстан
Семипалатинский государственный
университет имени Шакарима

Жоғары білім сапасын бағалау: тәжірибе, өзекті мәселелер, болашағы

Оценка качества высшего образования: опыт, проблемы, перспективы

**Халықаралық
ғылыми-практикалық конференция
Международная
научно-практическая конференция**

Семей-2004

ДҰРЫС
ПББ БАСТЫҒЫ
_______20__
ВЕРНО
НАЧАЛЬНИК ОУП
07. 06 _______20__

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ ШӘКӘРІМ АТЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК УНИВЕРСИТЕТІ
HR менеджменті және құжаттамалық қолдау қызметі

КӨШІРМЕ
КОПИЯ

ББК 74.58
Ж 68

«Жоғары білім сапасын бағалау: тәжірибе, мәселелері, болашағы» Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясы материалдарының жинағы. – Шәкәрім атындағы Семей мемлекеттік университеті. – Семей, 2004. – 615 б.

ISBN 9965-716-14-5

Жинаққа білім сапасының, сапасын бағалаудың және талдаудың, білім беру үрдістерін басқарудың, жалпы мамандандырылған және орта мектеппен жоғары оқу орындарының өзара ғылыми-педагогикалық әрекеттестігінің, оқыту, тәрбиелеу методологиясының және білім беру философиясының өзекті мәселелері бойынша мәліметтерден тұратын Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясы материалдары енгізілген.

Конференцияның материалдары жоғары оқу орындарының профессорлық-педагогикалық құрамына, колледждердің оқытушыларына, мектеп және гимназиялардың мұғалімдеріне арналған.

Редакциясын басқарған Шәкәрім атындағы Семей мемлекеттік университетінің ректоры, э.г.д., профессор *Ж. Әділов*

Редакциялық алқа:
Баймұханов Т.С., Дүйсембаев С.Т., Коновалов А.П., Балғозина Р.О., Жарықбасова К.С., Нұрқасымова С.Н., Құрманбаев С.Қ., Медеуова К.А., Табулдина А.М., Бейсекеева Б.Т., Сейітова Ш.Б., Нұрсұлтанова Г.К., Байсарина К.К., Смағұлов С.К.

Сборник материалов Международной научно-практической конференции «Оценка качества высшего образование: опыт, проблемы, перспективы». – Семипалатинский государственный университет имени Шакарима. – Семипалатинск, 2004. – 615 с.

ISBN

В сборник включены материалы Международной научно-практической конференции, которые содержат сведения по актуальным вопросам качества образования, анализа и оценки качества, управления образовательными процессами, научно-педагогического взаимодействия вузов с общей специализированной и средней школой, методологии обучения, воспитания и философии образования.

Материалы конференции рассчитаны на профессорско-преподавательский состав вузов, преподавателей колледжей, учителей школ и гимназии.

ББК 74.58

Под редакцией ректора Семипалатинского государственного университета имени Шакарима, д.э.н., профессора **Ж. Адилова**

Редакционная коллегия:

Баймуханов Т.С., Дюсембаев С.Т., Коновалов А.П., Балгозина Р.О., Жарыкбасова К.С., Нуркасымова С.Н., Курманбаев С.К., Медеуова К.А., Табулдина А.М., Бейсекеева Б.Т., Сеитова Ш.Б., Нурсултанова Г.К., Байсарина К.К., Смагулов С.К.

Ж $\frac{4309000000}{00(05)-04}$

ISBN 9965-716-14-5

© Семипалатинск, 2004

ДҰРЫС
ПББ БАСТЫҒЫ
« ___ » ___________ 20___ ж.
ВЕРНО
НАЧАЛЬНИК ОУП
« 07 » 06 20 13 г.

КӨШІРМЕ
КОПИЯ

УДК 537.371.3

Б.О. Ерменова

ҰЛТЫМЫЗДЫҢ ДЕНСАУЛЫҒЫ БҮГІННЕН БАСТАЛАДЫ

Шәкәрім атындағы Семей мемлекеттік университеті, Семей қаласы

Бүгінгі күнде жас ұрпақты жас кезінен дене мен рухани күшінің сай-сай жетіліп, шынығып өсетіндей етіп тәрбиелеу ісін қамтамасыз етуді мем-кетіміз аса маңызды міндеттердің бірі санайды. Ұрпақ тәлім-тәрбиесі, рухани және тән саулығының, бағыт-бағдары айқындалмай мемлекетіміздің әл-ауқаты түзелмесі анық. Өйткені әрбір елдің тағдыры, білім беру ошақтарына, сондай-ақ тәлім-тәрбиесіне тікелей байланысты.

Осы жөнінде Республикамыздың президенті Н.Назарбаевтың 20... бағдарламасында «Қазақстан азаматтарының денсаулығы, білім мен әл-ауқаты барлық қазақстандықтардың өмір сүру жағдайларын, білім мен мүмкіндіктерін үдайы жақсарту» деп атап көрсетеді.

Бағдарламада салауатты өмір салтын ынталандыру әрқайсысымыздың дене тәрбиесімен айналысуымызға, дұрыс тамақтануымызға, есірткі, темекі... қарсы күрес шараларын сақтау мәселелеріне, халықтың денсаулығына ... мән берілген. (1)

Жалпы дене тәрбиесі тек бүгінгі күннің ғана негізгі мәселесі емес, бұрыннан әр қоғамда ерекше орын алып, сол қоғамда заман талабына сай қызмет атқарып келген. Жазылған ғылыми деректерге сүйенсек, өзіміздің ұлттық спорт және қимыл-қозғалыс ойын түрлері дене тәрбиесі саласында ықылым заманнан бері адамзат қауымымен бірге жасасып келе жатқаны мәлім.

Бірақ, егеменді еліміздегі саяси және экономикалық өзгерістер болашақ ұрпағымыздың дене тәрбиесіне жаңаша қарауды талап етеді.

Республика президентінің «Қазақстан Республикасында 1996-2000 жыл-дар аралығында көпшілік спортын дамытудың мемлекеттік бағдарламасы тура-лы» нусқауы мен 774 номерімен жарық көрген өкіметіміздің «Қазақстан Рес-публикасы халықтарының дене дайындығына арналған президенттік тесті ту-ралы қаулысы жалпы дене тәрбиесі саласындағы жұмыстарды жандандыруға үлкен ықпалын тигізді.

Өзімге анық, дене мәдениеті жұмыстарының дұрыс ұйымдастырылуының негізгі өлшемі болып мектеп оқушыларының дене даму деңгейлері, дене дайындықтарының сапалары, ден саулықтарындағы ауытқулықтардың деңгейлерімен анықталады.

Бірақ, Семей қаласындағы бірнеше орта мектептердегі жоғарғы сынып оқушылары арасында жүргізілген эксперименттердің қорытындысы бойынша мектептерде дене тәрбиесі сабақтарын ұйымдастыру қажетті деңгейге сай ... мейтініне көзімізді жеткізді. Негізгі кедергілердің бірі мектеп оқушыларының денсаулық деңгейлерінің төмендегі, Семей аймағының өзіне тән экологиялық өзгерістері және мектеп оқушыларының дене даму деңгейлерінің соңғы ... жылда қалыптасқан стандартты жүйеге сай келмеуі деп білеміз.

Мұндай қайшылықтарды болдырмау мақсатында біздің ойымызша бірнеше комплексті шараларды шешу қажет. Дене тәрбиесі мамандары ...

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
ШӘКӘРІМ АТЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК
Менеджменті және құжаттамалық қолдау қызметі
ДҰРЫС
ПББ БАСТЫҒЫ
20__ ж.
ВЕРНО
НАЧАЛЬНИК ОУП
07.06 2019

КӨШІРМЕ
КОПИЯ

мектептердегі пән мұғалімдері дене тәрбиесі жұмыстарын ұйымдастыруда деген бет бұрыс жасау керек.

Соның ішінде, қазақстан Республикасы білім министрлігі 1993 жылы бекіткен дене тәрбиесінің 1-11 сыныптарға арналған бағдарламасын негізге алу. Онда берілген дене тәрбиесі сабақтарының материалдары 2 бөлімнен: негізгі және өзгермелі (вариативная) бөліктен тұрады.

Негізгі бөлім дене тәрбиесі саласындағы жалпы білім даярлығының мемлекеттік үлгісінің негізгі болып табылады. Негізгі оқу материалын орындау міндетті түрде жүзеге асырылады, ал өзгермелі бөлігінде мектеп оқушыларының жеке бас ерекшеліктерін, мектептер жұмысының аймақтық, ұлттық және жергілікті ерекшеліктерін ескеру көзделген. Бұл дегеніміз бағдарламаны негізге ала отырып жалпы білім беретін мектептерге ауа райы жағдайларын, дене тәрбиесі мұғалімдерінің кәсіптік даярлығын, дене тәрбиесі жөніндегі жұмыстың мүліктік-техникалық жабдықталуын, мүліктік қаржы және ұлттық дәстүрлерді ескере отырып сабақты ұйымдастыруға, материалдың мазмұнына, зачеттық талаптарға, оқыту әдісіне өзгерістер мен қосымшалар енгізуге құқ беріледі.

Осыған байланысты, оқу бағдарламасын мектеп оқушыларының президенттік тест, қыстық және жаздық көпсайыстардың нормативтерін тапсыру мерзімдерін ескере отырып оқу жылына нақты жоспарлау.

Дене мәдениетінен жалпыға бірдей негізделген стандартты көрсеткішті негізгі ала отырып, аймағымыздың экологиялық өзгерістерін ескеруді ұмытпағанымыз жөн; мектертердегі пән мұғалімдеріне арнап дене мәдениетінің әдістемелерін, соның ішінде баса көңіл бөлетініміз мектептегі дене тәрбиесі жұмыстарының қосалқы түрлерін (таңертеңгілік гимнастика, үзілістегі қозғалмалы ойындар т.с.с.) ұйымдастырудың әдістеріне талдау жасауға бағытталған көмекші құжаттарды көптеп дүниеге әкелу. Бір ғана пән мұғалімі мектеп қабырғасында күн режимінде өткізуге тиісті комплексті шараларды жалғыз атқаруы мүмкін емес, сондықтан сабақтан тыс дене мәдениеті жұмыстарын ұйымдастырудың оқу жылына арнап нақты жоспарын жасау, пән мұғалімдерінің, мектеп оқушылары мен ата-аналар тарапынан атқарылатын іс шаралардың түрлері мен мазмұндарын анықтап көрсету жұмыс жоспарының негізгі бір саласы. «Жұмыла көтерген жүк жеңіл» – деп атамыз қазақ тегін айтпаған. Осындай ұрпағымыздың дене тәрбиесіндегі негізгі мәселелерді аймағымыздың өзіне ғана тән ерекшеліктерін ескере отырып құрылған бағдарламаны жетекшілікке ала отырып жұмыс атқарсақ келешекте 5-6 жылдың ішінде балалардың денсаулықтарындағы ауытқуларын төмендетуге, дене дамуларының деңгейлерін қажетті деңгейге көтеруге, келешек ұрпағымыздың мәдениетті, еңбекқор, төзімді болып елдің тәуелсіздігі мен бейбітшілігін қорғайтын дені сау азамат болып жетілуіне бірден-бір жол ашылар еді.

ДҰРЫС
ПББ БАСТЫҒЫ
20 ж.
ВЕРНО

КӨШІРМЕ
КОПИЯ

Х.Х. Жаманов
Дербес компьютерді қолдана отырып математикалық модельдеу пәнінен зертханалық жұмыстарды ұйымдастыру және өткізу әдістемесі 443

Б.О. Ерменова
Ұлтымыздың денсаулығы бүгіннен басталады 446

Г.Н. Тойкина, К.Н. Кожанов, Г.Е. Лавриненко
Студенческая научно-исследовательская работа – основа подготовки качественных специалистов 448

Р.К. Оразалина
Проблемы и опыт оценки знаний студентов по дисциплине «аудит» 452

Д.К. Кундызбаев, З.С. Богуславская
Роль науки в развитии творческого мышления студентов 455

А.К. Алина, С.М. Минаева
Новый педагогический инструментарий вместо традиционной методики преподавания 457

ПРОБЛЕМЫ МЕТОДОЛОГИИ ОБУЧЕНИЯ И ВОСПИТАНИЯ

У.К. Альжанова, Г.М. Сергазина
Актуальные задачи нравственно-эстетического воспитания 461

R.A. Arinova, R.A. Abilkasimov, B.A. Kashtecova
Model of the creation psychological adaptation in gymnasium 465

К.Х. Абылкасимов
Аспекты духовно-нравственного воспитания (на материале истории великой отечественной войны) 468

Р.А. Арынова, Б.А. Каштекова
Практическая реализация здоровье сберегающих технологий в образовательном процессе 471

Р.А. Арынова, Б.А. Каштекова, Т.М. Шепило
Экологическое воспитание и образование и элементы нравственно-духовных ценностей .... 47[illegible]

Р.М. Абылкасимова
Особенности речи в межличностном общении .... [illegible]

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ ... ШӘКӘРІМ АТЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК УНИВЕРСИТЕТІ
HR менеджмент және құжаттамалық қолдау қызметі

ДҰРЫС
ПББ БАСТЫҒЫ
« » ________ 20___ ж.
ВЕРНО
НАЧАЛЬНИК ОУП
«07» 06 2019 г.

С.А. Аж
Условия
системы

С.Б. Кай
Студент

Б.Т. Сах
Роль физ

К.С. Бай
Воспита

Г.М. Бай
Опыт ин
высококв

Б.Т. Бейс
Изучение
на основе

Л.Х. Мот
Формиров
чертах ку

Ш.Б. Сей
Ру атаула

С.Е. Қали
Көркем пр
фразеолог

Л.А. Белен
Воспитани

С.Ж. Маса
А.К. Бекту
Совершенс

Т.А. Нарев
«Культура
дисциплины

Р.Ж. Аубак

КӨШІРМЕ
КОПИЯ

Подписано в печать 20.12.2004 г.
Формат 60x90/16
Бумага книжно-журнальная. Печ. л. 38,0. Тираж 160 экз.
Цена договорная. Заказ № 80

Подготовлено к печати отделом науки и международных связей
Семипалатинского государственного университета имени Шакарима

Ответственные за выпуск: Дюсенбаев С.Т.
Богуславская З.С.

Адрес: 490047, Восточно-Казахстанская область,
г. Семипалатинск, ул. Глинки, 20 «А»,
тел.: (8-322-2) 35-95-53

Отпечатано в ЧП «Азербаева К.А.»
490050, Восточно-Казахстанская область,
г. Семипалатинск, ул. Б. Момышулы, 20
тел.: 52-22-11

ДҰРЫС
ПББ БАСТЫҒЫ
« » 20 ж.
ВЕРНО
НАЧАЛЬНИК ОУП
07 . 06 2019 г.